

4.3.3 Çırpı (Hashing)

→ bu bölümde $O(1)$ zamanlı arayabileceğiz

```
1 >>> baskentler = {'Turkiye': 'Ankara', 'Amerika': 'Washington'}
2 >>> baskentler
3 {'Amerika': 'Washington', 'Turkiye': 'Ankara'}
4 >>> baskentler['Amerika']
5 'Washington'
6 >>> baskentler['Turkiye']
7 'Ankara'
8 >>> baskentler['Irak']
9 Traceback (most recent call last):
10   File "<stdin>", line 1, in <module>
11   KeyError: 'Irak'
```

→ kullanacağımız kavram: **çırpı** (hash)

Çırpı nedir?

→ todo

- elemanların kolleksiyondaki yerini yaklaşık olarak bilmeliyiz
- her eleman olması gereken yerdeyse, **tek** karşılaştırma yeterli olur: $O(1)$
- fakat tipik durum biraz daha farklıdır

çırpı tablosu

çırpı tablosu,

- koleksiyondaki öğeleri
- daha sonra kolayca erişebileceğimiz biçimde saklamak
- saklandığı tablo

Slot,

- tablonun her bir konumu.
- 0 ile başlar ve
- Slot0 biçimde isimlendirilir.
- Başlangıçta hepsi boştur: None

çarpı tablosu

→ $m = 11$ iken

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
None	None	None	None	None	None	None	None	None	None	None

Figure 4.5: Hash Table with 11 Empty Slots

çırpı işlevi

çırpı işlevi: öğeleri slota haritalamada çırpı işlevi kullanılır.

- koleksiyonumuz: [54, 26, 93, 17, 77, 31] olsun
- koleksiyondaki herhangi bir elemanı al (ör. 54)
- işlevden geçirerek slot numarasını elde et (ör. 4)
- peki nasıl?

çarpı işlevi: modül kullanımı

- basit olarak modül aritmetiği veya kalan hesabı kullanılabilir
- tüm çarpı işlevlerinde modül alma (%) vardır
- Çıktıyı $0 \dots (m-1)$ arasına düşürmek
- Ör. $h(\text{item}) = \text{item} \% m$, burada $m = 11$

Item	Hash Value
54	10
26	4
93	5
17	6
77	0
31	9

Table 4.5: Simple Hash Function Using Remainders

çarpı tablosu

- öğeler --> çarpı işlevi (h) --> slot numarası
- tabloda slot numaralı yere öğeyi yerleştir

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
77	None	None	None	26	93	17	None	None	31	54

Figure 4.6: Hash Table with Six Items

yük etmeni

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
77	None	None	None	26	93	17	None	None	31	54

Figure 4.6: Hash Table with Six Items

- tablonun sadece 6 / 11 elemanı dolu
- doluluk miktarına / oranına yük etmeni denilir
- $\text{lambda} = (\text{oge sayisi}) / (\text{tablo boyutu})$

sabit zamanda erişim

çırpı yardımıyla arama sırasında

- aranan elemanı çırpı işlevinden geçir
- slot numarasını elde et
- ilgili slotu bak
- $O(1)$: sabit = aynı zamanda erişim

çakışma (collusion)

→ sabit zamanda erişim, her bir elemanın farklı slotu yönlendirilmesini gerektirir (**unique**)

77 % 11 --> Slot0

44 % 11 --> Slot0

→ ne olacak?

→ bu duruma çakışma (collusion) diyoruz

4.3.3.1 Çırpı İşlevleri - SVT

mükemmel çırpı işlevi: çakışmanın olduğu durumdur.

- yeni öğeler eklenmeyecekse sorun yok
- keyfi elemanlarla çalışıyorsak mükemmel çırpı için sistematik bir yol yok!
- bir yol, tablo boyutunu arttırmak, bu ise başka bir soruna neden olur
- 9 haneli sosyal güvenlik numarası için 1 milyon slot???
- 25 öğrenci için anormal boyutta bellek, pratik değil!

amaç

- çakışmayı minimize edecek çırpı işlevini oluşturmak
- hesabı kolay da olmalı
- basit modül işleci yetmedi, iyileştirmeliyiz

folding yöntemi

→ telefon numarası:
436-555-4601

Yöntem1

1. ikili grupta:
43-65-55-46-01
2. grupları topla:
 $43+65+55+46+01$
 $\implies 210$

3. modül al: $210 \% 11 \implies 1(\textit{slot1})$

Yöntem2

1. ikili grupta:
43-65-55-46-01
2. sayıları ters çevir: 56
 $\implies 65$
3. grupları topla:
 $43+56+55+64+01 \implies 219$
4. modül al: $219 \% 11 \implies 10(\textit{slot10})$

mid-square yöntemi

1. karesini al: $44^2 \implies 1.936$
2. ortadan iki hane seç: 93
3. modül al: $93 \% 11 \implies 5(\textit{slot5})$

özet tablo

Item	Remainder	Mid-Square
54	10	3
26	4	7
93	5	9
17	6	8
77	0	4
31	9	6

Table 4.6: Comparison of Remainder and Mid-Square Methods

karakter tabanlı çarpı işlevi

1. dizgi $\implies$ *karakter* $\implies$ *sayı* : cat $\implies$ c $\implies$ 99

```
>>> ord('c')
```

99

```
>>> ord('a')
```

97

```
>>> ord('t')
```

116

2. sayıları topla: $99 + 97 + 116 \implies 312$

3. modül al: $312 \% 11 \implies 4(\text{slot4})$

çizim

→ çizim

The diagram illustrates the process of hashing a string by summing the ordinal values of its characters and then applying a modulo operation. It shows three characters, 'c', 'a', and 't', each with a downward arrow pointing to its respective ordinal value: 99 for 'c', 97 for 'a', and 116 for 't'. These values are then summed: 99 + 97 + 116 = 312. Finally, the result 312 is divided by 11 using a modulo operation (312 % 11), with an arrow pointing to the final hash value, 4.

$$\begin{array}{c} \text{c} \\ \downarrow \\ 99 \end{array} + \begin{array}{c} \text{a} \\ \downarrow \\ 97 \end{array} + \begin{array}{c} \text{t} \\ \downarrow \\ 116 \end{array} = 312$$
$$312 \% 11 \longrightarrow 4$$

Figure 4.7: Hashing a String Using Ordinal Values

gerçekleme

→ gerçekleme

```
1      def hash(astring, tablesize):
2          sum = 0
3          for pos in range(len(astring)):
4              sum = sum + ord(astring[pos])
5
6          return sum%tablesize
7
8      def hash_weighted(astring, tablesize):
9          sum = 0
10         i = 1
11         for pos in range(len(astring)):
12             sum = sum + i * ord(astring[pos])
13             i = i + 1
14
15         return sum%tablesize
```

anagram durumu

→ cat , tac iken

→ hash değerleri?

anagram durumu

→ cat , tac iken

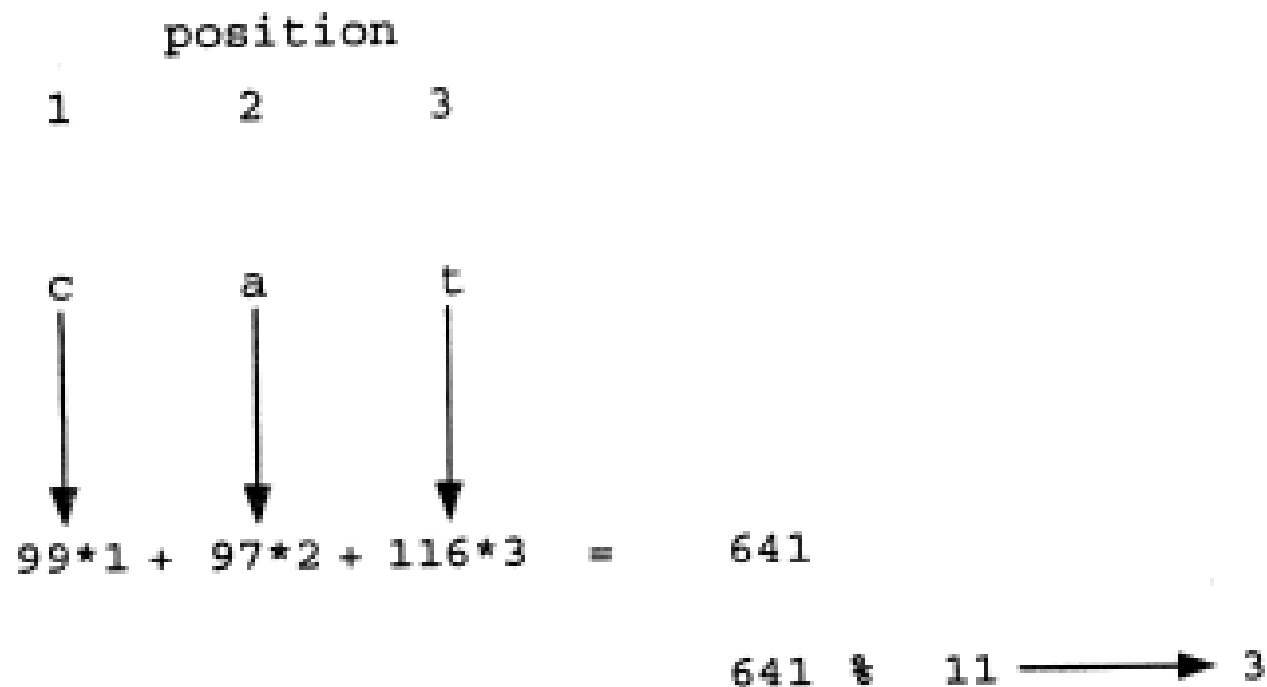
→ hash değerleri? aynı

anagram durumu

- cat , tac iken
- hash değerleri? aynı
- bunu düzeltmek için ağırlıklandırmalı hashleme yapılabilir

ağırlıklandırılmış hashleme

→ ağırlıklandırılmış hashleme

Figure 4.8: Hashing a String Using Ordinal Values with Weighting

mükemmel çırpı işlevini belirlemeye ne dersiniz?

- bunlarla sınırlı kalmanız gerekmez
- sınıf mevcudumuz = 50 kişi
- girdi: ad soyad (türkçe karakter kullanmayalım, şimdilik)
- çıktı: 1-50 arası slot numarası

başarım ölçütü

→ başarıml ölçütü:

1. $100 * (\text{hash işlevinizin üretebildiği farklı slot sayısı}) / 50$
2. hesap süresi

```
start = time.clock()
```

```
your_hash(str, 50)
```

```
end = time.clock()
```

```
gecen_sure = end - start
```